

Mops Kinderopvang, locatie Gaasperplas

Pedagogisch beleidsplan

Versie 2011

Voorwoord

Het lezen van dit pedagogisch beleid geeft inzicht in de omgang met de kinderen. Door gezamenlijk een visie te delen wordt een betere omgeving gecreëerd waarin de kinderen zich goed kunnen ontwikkelen.

Voor een belangrijk deel is de opvoeding op de kinderopvang een aanvulling op de thuissituatie. De Kinderopvang moet in die zin vertrouwd zijn voor ieder kind. Daarnaast biedt kinderopvang een aantal specifieke mogelijkheden zoals het contact met leeftijdsgenootjes en andere volwassenen. Er wordt naar gestreefd deze mogelijkheden zoveel als mogelijk te benutten.

De kerntaak van leidsters is het verzorgen en mede opvoeden van kinderen in groepsverband. Deze verantwoordelijkheid is groot. Het is dan ook van belang deze belangrijke taak te beschrijven.

Inhoudsopgave

Voorwoord	blz. 3
Inleiding	blz. 5
Hoofdstuk 1. Visie	
1.1 Visie op het kind	blz. 5
1.2 Visie op de opvoeding	
1.3 Visie op de leidsters	
1.4 Ons pedagogisch hoofddoel	
Hoofdstuk 2. Veiligheid	blz. 6
2.1 Inleiding	
2.2 Gehechtheidrelaties = vaste en sensitieve verzorgers	
2.3 Rust en regelmaat = vertrouwdheid, geborgenheid en veiligheid	
2.4 Creëren van een goede sfeer = inrichting van de omgeving	
Hoofdstuk 3. Ontwikkeling persoonlijke competentie	blz. 8
3.1 Inleiding	
3.2 Cognitieve ontwikkeling	
3.3 Emotionele ontwikkeling	
3.4 Lichamelijke ontwikkeling	
3.5 Zintuiglijke ontwikkeling	
Hoofdstuk 4. Ontwikkeling sociale competenties	blz. 12
4.1 Inleiding	
4.2 Sociale ontwikkeling t.a.v. andere kinderen in subgroepen	
4.3 Sociale ontwikkeling t.a.v. de (hele) groep	
4.4 Sociale ontwikkeling t.a.v. volwassenen	
Hoofdstuk 5. Waarden en normen „cultuur“	blz. 14
5.1 Inleiding	
5.2 Morele waarde	
5.3 Ruimte geven en grenzen stellen	
Hoofdstuk 6. Kinderopvangaspecten: de groep en het kind	blz. 16
6.1 Inleiding	
6.2 Groep	
6.3 Ruimte	
6.4 Het kind	
Hoofdstuk 7. Kinderopvangaspecten: wennen, zorgen en problemen.	blz. 19
7.1 Inleiding	
7.2 Wennen	
7.3 Zorgen en problemen	
Afsluiting	blz. 21

Inleiding

Met dit pedagogisch beleid wordt uitgelegd hoe er gewerkt wordt met de kinderen. Dit pedagogisch beleid biedt een uitgangspunt in het werken met de kinderen en laat zien hoe er wordt ingesprongen op het kind. Wij werken vanuit het kind en laten ook zien dat we er voor de kinderen zijn.

Er is een pedagogisch klimaat ontwikkeld, waar de leidsters achter staan.

Voor het maken van dit pedagogisch beleid is uitgegaan van de vier basisdoelen van de kinderopvang.

De basisdoelen zijn geformuleerd aan de hand van de vraag wat kinderen in de eerste levensjaren nodig hebben voor hun welzijn en ontwikkeling, ook met het oog op hun latere functioneren. Deze basisdoelen zijn:

1. veiligheid
2. gelegenheid tot het ontwikkelen van de persoonlijke competenties
3. gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties
4. waarden en normen „cultuur“

Deze vier doelen zijn onder verschillende hoofdstukken uitgewerkt.

In dit pedagogisch beleid zijn de punten uitgewerkt hoe er wordt omgegaan met de kinderen die aan de leidsters zijn toevertrouwd. Op de kinderopvang worden kinderen in een groep opgevangen door gekwalificeerde leidsters. De sfeer is warm, gezellig, ongedwongen, kindvriendelijk en uitnodigend voor kinderen en ouders.

Hoofdstuk 1. Visie

1.1 Visie op het kind

"Het kind staat bij ons centraal"

Ieder kind is uniek en heeft een eigen temperament en eigen persoonlijke kwaliteiten. Binnen Mops staat het kind als individu centraal. Ieder kind heeft het recht te zijn zoals het is en in geborgenheid, veiligheid en vertrouwdheid op te groeien tot een evenwichtig, harmonieus en zelfstandig individu. Elk kind maakt een ontwikkeling door in zijn eigen tempo. Hier krijgen de kinderen de tijd en ruimte voor.

1.2 Visie op de opvoeding

" Opvoeden is niet alleen uitleg, maar samen dingen doen"

Op de kinderopvang komt een kind terecht in een andere situatie dan thuis. Het komt in een omgeving waar het te maken heeft met andere leeftijdsgenootjes, met volwassenen en met allerlei speel- en ontwikkelingsmogelijkheden. Er zullen bij ons andere regels gelden dan thuis. Ook zijn er andere gewoontes en gebruiken. Het individuele kind leert zich aan te passen aan de regels, die op de groep gehanteerd worden.

Het kind wordt serieus genomen in alles wat het doet. Op die manier krijgt het kind de kans om ervaringen op te doen, te leren en zich te ontwikkelen tot een zelfstandig en weerbaar mens. Voorwaarde om zich op een eigen en gezonde manier te kunnen ontwikkelen is dat het kind zich veilig en vertrouwd voelt binnen zijn leefomgeving. Doordat de kinderopvang als co-opvoeder deze veiligheid en dit vertrouwen biedt, leert het kind dat zijn omgeving hem respecteert.

1.3 Visie op de leidsters

"De groep leidster gaat in haar handelen uit van het kind"

De leidster handelt vanuit een professionele werkhouding ten opzichte van het kind en handelt niet uit eigen ervaringen, hoe verleidelijk dat ook is. De leidster is zich bewust van haar pedagogisch handelen zoals afgesproken in dit beleid en heeft kennis van de ontwikkelingsfasen waarin de kinderen zich bevinden. De rol van de leidster is essentieel en bestaat uit het geven van vertrouwen in het kunnen van de kinderen, het begeleiden van de kinderen in de aanpassing aan de groep en het bewaken van de individualiteit van ieder kind. De leidster is zich bewust van haar voorbeeldfunctie.

Bij Mops werken wij met gekwalificeerde leidsters die op de groep staan. Wij hanteren de beroepskracht-kind-ratio die in de Wet Kinderopvang te vinden is.

1.4 Pedagogisch doel

"Hoofddoel van pedagogisch handelen is het kind zo goed mogelijk te stimuleren en te begeleiden in zijn ontwikkeling zodat het kind kan opgroeien tot een harmonieus, evenwichtig en zelfstandig mens".

Binnen Mops zien wij het als taak hiertoe een leefomgeving te creëren waar kinderen zich prettig voelen, vertrouwen krijgen in hun eigen mogelijkheden en zelfstandig kunnen zijn. Daarnaast zien wij het als onze taak kinderen te leren sociaal vaardig te zijn en respect te ontwikkelen voor zichzelf en anderen.

Hoofdstuk 2. Veiligheid

2.1 Inleiding.

Veiligheid is een belangrijke basis om kinderen zich „thuis“ te laten voelen; waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Het bieden van een gevoel van veiligheid is belangrijk voor alle ontwikkelingen van het kind. Pas als een kind zich veilig en gehecht voelt is het in staat zich te ontwikkelen tot een zelfstandig persoon. Het kind wordt geleerd te vertrouwen op anderen en daardoor op zichzelf. Hieronder staat per basisbehoefte beschreven hoe er een veilig klimaat aan de kinderen wordt aangeboden. Wij zijn hierbij uitgegaan van de drie basisbehoeften om een veilig klimaat voor kinderen te creëren:

1. vaste en sensitieve (invoelende) verzorgers,
2. vertrouwdheid, geborgenheid
3. veiligheid en inrichting van de omgeving.

2.2 Gehechtheidrelaties.

Al vlak na de geboorte zijn in de interacties tussen kind en verzorger de basisingrediënten van communicatie te herkennen. Kinderen zenden signalen uit en zijn buitengewoon gevoelig voor reacties die zij daarop krijgen. Krijgen zij de reacties waar ze om vragen, geeft dat vertrouwen: zijn of haar behoeftes worden begrepen en vervuld. De meest responsieve verzorgers worden door hen het meest gewaardeerd. Het kind gaat signalen en positieve gevoelens op deze persoon richten en gaat zich ook aan hen hechten.

Dit is een proces dat zoveel mogelijk gestimuleerd wordt door een goede sfeer van veiligheid en geborgenheid te creëren en met vaste en vertrouwde leidsters te werken. Elke groep kent zijn vaste leidsters die bekend zijn bij de kinderen.

Ook laten wij de kinderen bekend raken met andere leidsters, zodat de invalleidster niet geheel vreemd voor het kind is.

Naast vaste leidsters bestaat een groep uit een vaste bezetting van kinderen. Kinderen hechten hier waarde aan. Het is voor hen vertrouwd leeftijdgenootjes op de groep te hebben, waarmee ze vriendschap kunnen sluiten en samen iets kunnen ondernemen.

Niet alleen vaste gezichten maar ook aandacht aan het kind geven is erg belangrijk. Er wordt een band geschept met het kind, waarin de leidster voor het kind open staat en laat zien dat ieder kind belangrijk is voor haar. De kinderen met de leidsters vormen een groep, waarin ze samen dingen delen, waar voor elkaar wordt opgekomen, ieder met respect wordt behandeld en ieder kind op zijn eigen niveau aan deel neemt. Zo krijgt een kind het gevoel van geborgenheid. Leidsters gaan in op de signaalvraag van het kind.

2.3 Rust en regelmaat = structuur

Er wordt zoveel mogelijk gestreefd naar rust en regelmaat op de kinderopvang. Dit gebeurt door rust te creëren en uit te stralen en zich aan de regels te houden.

Regels zijn er mede voor de veiligheid en veiligheid geeft rust. De kinderen leren wij omgaan met de regels zodat ze weten wat er wel en niet kan.

Er is een vast dagprogramma = dagschema waar de groepen zich aan houden, zo weten kinderen precies hoe een dag verloopt en wat er op bepaalde tijden gebeurt en kunnen zich daar op voorbereiden of inspringen. Deze voorspelbaarheid geeft ook rust.

De groepen hebben een vast dagritme:

07.30-09.30	De kinderen worden gebracht
09.30	De kinderen krijgen brood en thee
11.30	De kinderen krijgen warm eten, worden verschoond en als ze nog slapen tussen de middag gaan ze nu naar bed. De andere kinderen gaan met de leidsters aan tafel een activiteit doen.
14.30	De kinderen worden wakker (gemaakt)
15.30	De kinderen krijgen een flesje met drinken
16.30-18.00	De kinderen worden opgehaald

Kinderen weten heel goed wat ze willen en kunnen goed aangeven waaraan ze behoefte hebben.

Baby's en dreumesen die nog niet toe zijn aan het meedraaien met het dagschema, volgen hun eigen dagritme op de kinderopvang, op deze manier creëren we rust en regelmaat zodat de kinderen zichzelf goed kunnen ontwikkelen. Als tijdens de eerste jaren de behoefte zoveel mogelijk vervuld wordt, krijgen kinderen zelfvertrouwen en een gevoel van veiligheid.

Baby's en dreumesen die er aan toe zijn draaien zoveel mogelijk mee met het dagschema van de groep. Dit doen wij om de behoefte van de kinderen om zich te ontwikkelen te stimuleren.

2.4 Creëren van een goede sfeer

Het creëren van een goede sfeer op de groep is belangrijk. Kinderen voelen zich dan op hun gemak en zijn zo het beste in staat zich te ontwikkelen. De leidsters creëren een goede sfeer door bewust met de kinderen bezig te zijn. Dit gebeurt onder andere door leuke activiteiten te doen met de kinderen en te zorgen voor verrassingen.

"Met voorlezen gaan we bij de kinderen op het kleed zitten. De kinderen kunnen zo op schoot en naast ons komen zitten, zodat ze de plaatjes in het boek goed kunnen zien. We creëren een rustig moment (zonder muziek en herrie) om kinderen de gelegenheid te geven zich te concentreren op het verhaaltje."

Ook wordt er een goede sfeer gecreëerd door dat leidsters zichzelf zijn, hun positieve uitstraling, vrolijkheid en enthousiasme brengen ze over op de kinderen. Ook is er een goede samenwerking tussen de leidsters. Ze nemen de kinderen serieus, laten ze in hun waarde en zijn er voor de kinderen, want de kinderen zijn voor de leidsters mensjes die veel liefde en geborgenheid nodig hebben.

"Liefde en geborgenheid uiten de leidsters op vele manieren door de kinderen o.a. te complimenteren, een aai over de bol te geven, op schoot nemen, knuffelen, kinderen troosten als ze verdriet hebben en door met de kinderen te praten."

Samen leuke dingen doen met de kinderen, samen te spelen en samen met de kinderen bezig te zijn met activiteiten, laten de leidsters zien dat zij het leuk en gezellig vinden om gezamenlijk

met de kinderen bezig te zijn. Ook geven de leidsters positieve aandacht, zodat het zelfvertrouwen van het kind groeit en het kind weet dat het niet erg is om af en toe iets fout te doen.

Kinderen hebben op hun eigen niveau invloed op de inrichting. Dit creëren wij door knutselwerkjes die de kinderen zelf hebben gemaakt, in de groepen te hangen en door materialen in de groep te plaatsen die kinderen leuk en mooi vinden. (zie 6.3)

Hoofdstuk 3. Ontwikkeling persoonlijke competenties

3.1 Inleiding

Met het ontwikkelen van persoonlijke competenties wordt het ontwikkelen van persoonskenmerken bedoeld, zoals: veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit die kinderen in staat stellen om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken. Kinderen ontwikkelen zich spelenderwijs. Kinderen zijn van nature gericht op het onderzoeken van hun omgeving en op het communiceren met anderen. Het is belangrijk deze vaardigheden te voeden en te stimuleren, om een kind te helpen bij zijn/haar ontwikkeling. Kinderen spelen uit zichzelf. Juist door het creëren van omstandigheden komt het kind tot beter en gevarieerder spel. Belangstellende leidsters, goed speelgoed, het zorgt er allemaal voor dat een kind de kans krijgt zich optimaal te ontwikkelen.

Hieronder wordt in verschillende paragrafen uitgelegd hoe dit gevoed en gestimuleerd wordt, aan de hand van verschillende ontwikkelingsgebieden van het kind.

3.2 Cognitieve ontwikkeling

Kinderen verkrijgen in toenemende mate inzicht in de wereld om hen heen. Dit begint al met het herkennen en onderscheiden van voorwerpen en gebeurtenissen. Later leren kinderen onder meer verbanden leggen en onderscheid maken tussen fantasie en werkelijkheid.

Het leven is voor een kind een grote ontdekkingsreis. Voortdurend leert een kind nieuwe dingen en dat begint al heel jong. Om nieuwe dingen te leren, moet je nieuwsgierig zijn. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en ook baby's leren als er op hen wordt gereageerd.

Al spelend ontwikkelen kinderen hun verstand. In een ongelofelijk tempo leren ze ieder dag iets nieuws.

Op de kinderdagverblijf waar veel stimulans/prikkels voor het kind aanwezig zijn komt de cognitieve ontwikkeling van het kind bijna automatisch opgang.

De kinderopvang biedt de kinderen geschikt materiaal aan om spelenderwijs allerlei ervaringen op te doen. Materiaal zoals klim- en klautermateriaal, fietsen en vrij speelmogelijkheden.

Het is belangrijk kinderen de kans te geven "nieuwe" dingen te ontdekken.

"Met verschillende weertypen gaan we met de kinderen buiten spelen. Zo ervaren de kinderen wat wind, regen, sneeuw en zonneschijn is."

Kinderen leren ook van elkaar, door hun onderlinge verschillen kunnen ze elkaar verrijken. Er worden verschillende soorten activiteiten aangeboden, zoals knutselactiviteiten, kringspelen, fantasiespelen, activiteiten op het gebied van dansen en zingen, denkspelletjes en actieve activiteiten.

Deze activiteiten en materialen die hiervoor gebruikt worden, sluiten aan op de leeftijd van het kind. De leidsters laten de kleinste kinderen ook zoveel mogelijk deelnemen aan activiteiten. Ze worden bij de activiteit betrokken door ze erbij te laten zitten en op hun eigen niveau deel te laten nemen.

Wij springen in op het ontwikkelen van de cognitieve ontwikkeling van het kind, door het geen wat we doen te benoemen, aanwijzen, vertellen, voordoen, laten herhalen, sturen, het kind zelf dingen te laten doen en het prijzen van het kind. De Nederlandse taal is hierbij de voertaal.

"We zingen veel liedjes, waarbij je verschillende beweging moet maken om bijvoorbeeld een dier uit te beelden. Kinderen leren zo spelenderwijs liedjes zingen, uitbeelden en de betekenis kennen van de tekst."

3.3 Emotionele ontwikkeling

Een kind is in staat zich te ontwikkelen als het lekker in zijn vel zit en ook de gelegenheid krijgt zich te uiten, om zichzelf te kunnen zijn. Het individuele kind is belangrijk, alle gevoelens zijn belangrijk en worden erkend. Het kind mag bij ons genieten, lachen, huilen, boos, jaloers en verdrietig zijn. Deze gevoelens zal het kind vaker in zijn leven tegen komen. Maar omdat hij ze spelend heel vaak meemaakt, kan hij er steeds beter mee omgaan. De leidsters hebben begrip voor de emoties van het kind.

Leidsters geven het goede voorbeeld, zij uiten zelf hun gevoelens en laten de kinderen zien hoe zij dat oplossen.

De leidsters leven zich in de beleefwereld van het kind in en bieden het kind de ruimte om zijn gevoelens te uiten. De leidsters leven zich in de beleefwereld van het kind in en bieden het kind de ruimte om zijn gevoelens te uiten. Kinderen krijgen hier de ruimte en tijd voor.

Er wordt een sfeer van veiligheid en geborgenheid geboden waarin het kind zich vrij voelt te uiten.

Het kind wordt gestimuleerd zich te uiten als we zien dat het daar moeite mee heeft. Dit doen de leidsters door op het kind te reageren als ze zien dat het kind zijn of haar gevoelens kwijt moet. Zo geven de leidsters het kind de aandacht die het nodig kan hebben zijn of haar gevoelens te uiten.

Samen met de kinderen wordt er ook over die emoties gepraat. Het kind leert zo steeds meer over zijn eigen gevoelens en de gevoelens van anderen. Dit proces wordt begeleid en biedt zo voorwaarden voor een optimale ontwikkeling. Spelenderwijs worden de kinderen geleerd hun emoties te begrijpen. Samen spelen met andere kinderen en rekening houden met elkaar wordt steeds gemakkelijker.

"Wij laten een baby niet te lang doorhuilen. Wij zijn van mening dat het kind daar helemaal van slag van raakt met als gevolg dat het vaker zal huilen. We troosten het kind door hem of haar bij ons te nemen en dicht tegen ons aan te dragen."

3.4 Lichamelijke ontwikkeling (motorische ontwikkeling)

Elk kind maakt zijn eigen lichamelijke ontwikkeling door. Bij dit proces wordt erop gelet of de ontwikkeling goed verloopt. We laten de kinderen bekend raken met hun eigen lichaam door middel van liedjes waarbij we de lichaamsdelen benoemen. Als kinderen hier vragen over hebben, proberen de leidsters dit zo goed mogelijk maar simpel uit te leggen, zodat een kind niet met vragen blijft zitten.

In de eerste 2 levensjaren van een kind is ontwikkeling van de motoriek het spectaculairst. De toenemende motorische vaardigheden en bewegingsvrijheid leveren een belangrijke bijdrage aan de competenties gevoelens van het jonge kind.

De kinderen krijgen zoveel mogelijk de kans om iets zelf te doen. Als je het kind te weinig ruimte geeft om dingen zelf te doen, dan ontnem je het ook de kans om zijn of haar motorisch beperkingen te leren kennen

Bij de motorische ontwikkeling wordt onderscheid gemaakt tussen grove en fijne motoriek. Met een grove motoriek worden ontwikkelingen zoals lopen, fietsen, rennen, etc... bedoeld. Onder fijne motoriek worden de handelingen verstaan als iets vastpakken, tekenen, knopen vast- en losmaken, etc.

De grove motoriek zijn de grote bewegingen die een kind maakt. Om de grove motoriek te stimuleren is er speelgoed aanwezig dat deze bewegingen uitlokt/ aanmoedigt en wordt er gedanst en gegymd met de kinderen.

Ook is een buitenruimte heel belangrijk, hier kunnen de kinderen vrijuit rennen en fietsen. Leidsters gaan zoveel mogelijk naar buiten met de kinderen. Het liefst elke dag als het weer dat toe laat. Buiten is extra speelgoed voor het stimuleren van de grove motoriek. Alle nieuwe ontwikkelingen van elk kind worden zoveel mogelijk aangemoedigd en gestimuleerd, door enthousiast te reageren op nieuwe ontwikkelingen en door het kind te vertellen dat het zich goed ontwikkelt.

Tijdens groepsactiviteiten zoals knutselen en kleien doen de kleinste kinderen al zoveel mogelijk mee, om hun stap voor stap bekend te maken met allerlei verschillende activiteiten die hun fijne motoriek stimuleren. De leidsters laten de kinderen steeds weer met elke activiteit op hun eigen niveau meedoen.

Bij baby's wordt de grove motoriek gestimuleerd door baby's de ruimte te bieden om te kunnen rollen en kruipen. Op de groepen is een aparte hoek voor de baby's ingericht waarin de baby's op drukke tijden rustig hun gang kunnen gaan en ruimte hebben om hun motoriek te ontwikkelen

"De leidsters stimuleren de grove motoriek door kinderen te helpen met de eerste stapjes of het pakken van speelgoed dat uitdagend is voor het kind om mee te spelen en iets nieuws te ontdekken."

Onder fijne motoriek wordt verstaan de kleine, specifieke bewegingen die een kind maakt. Om de fijne motoriek te stimuleren bieden we verschillende activiteiten aan zoals, knippen, plakken, kralen rijgen, puzzels en verschillende soorten insteekspeelgoed.

"De baby's stimuleren wij met het zelf vasthouden van een fles, en het eten van een stukje brood, wat ook een stukje is van de fijne motoriek."

3.5 Zintuiglijke ontwikkeling

Hoe kleiner kinderen zijn, hoe meer ze met hun zintuigen de wereld ervaren. Hier wordt zoveel mogelijk op ingespeeld, omdat de zintuiglijke ontwikkeling gezien wordt als een middel om contact met de kinderen te maken en om andere ontwikkelingsgebieden te stimuleren.

Kijken

De kinderen krijgen de hele dag door visuele prikkels. Er zijn activiteiten die gericht zijn dit te stimuleren. Zo wordt er aandacht besteed aan het omgaan met kleuren.

Met knutselactiviteiten benoemen we de kleuren die we gebruiken en laten we de kinderen zoveel mogelijk zelf een kleur kiezen.

Het speelgoed op de kinderopvang is van verschillende vormen en materialen. Kinderen krijgen door het bekijken van dit materiaal visuele prikkels die hun andere ontwikkelingen stimuleren.

Luisteren

Kinderen horen verschillende geluiden. Samen met de kinderen worden de geluiden zoveel mogelijk geplaatst.

"Wij zingen, laten ze luisteren naar een CD, benoemen en beschrijven verschillende situaties en materialen en lezen verhalen voor."

Voelen

Er worden veel verschillende soorten materialen aangeboden zodat de kinderen deze leren herkennen en benoemen. Er is op de kinderopvang van alles aanwezig, zoals speelgoed, zachte

knuffels, verschillende vormen, grote en kleine voorwerpen en natuurlijke voorwerpen die we in de verschillende seizoenen naar binnen halen of waar de kinderen buiten mee in aanraking komen. Ook komen de kinderen in aanraking met warme en koude dingen, met natte en droge dingen.

"In de zomer geven wij de kinderen regelmatig een ijsje . Door ze te laten proeven ervaren ze dat een ijsje koud is."

Ruiken

Het stimuleren van het reukorgaan gaat meestal onbewust. Als er een ander luchtje wordt vernomen dan de gewone lucht, dan wordt dit benoemd. Kinderen ruiken dat andere luchtje ook en horen vaak onbewust waar het luchtje naar ruikt.

Af en toe laten leidsters de kinderen verschillende dingen ruiken om het reukorgaan te stimuleren.

"Als we bijvoorbeeld iets eten met een geurtje, laten wij de kinderen de geur ervaren, zodat ze erachter komen welk geurtje bij welk soort etenswaar hoort."

Proeven

Het zintuig smaak wordt gestimuleerd door bijvoorbeeld de verschillende soorten beleg, het fruit en de verschillende traktaties die de kinderen af en toe krijgen.

Met het broodje eten mogen kinderen zelf hun beleg uitkiezen. Het eerste broodje moet iets hartig zijn en voor het tweede broodje mogen ze ook wat zoets uitkiezen. Door ze zelf te laten kiezen leren ze de verschillende smaken kennen en ervaren de kinderen wat ze lekker vinden. Zo leren ze voor zichzelf wat ze niet lekker en wat ze wel lekker vinden. Ook door het benoemen van de smaak van bepaalde dingen, leren de kinderen wat zoet, zout, hartig, bitter en zuur is.

Hoofdstuk 4. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties.

4.1 Inleiding

Communicatie zowel non-verbaal als verbaal, is het middel tot het ontwikkelen van sociale vaardigheden.

Op de kinderopvang komen kinderen al vanaf het begin dat ze hier zijn in aanraking met leidsters en andere kinderen. Er wordt een veilige en vertrouwde omgeving aangeboden waarin de kinderen de gelegenheid krijgen banden op te bouwen met de leidsters en de kinderen. (zie hoofdstuk Veiligheid)

4.2 Sociale vaardigheden m.b.t. andere kinderen in subgroepen.

Binnen de groep hebben kinderen de mogelijkheid individuele relaties aan te gaan met andere kinderen. Kinderen leren zo dat het fijn is om samen te spelen, te delen, te helpen en rekening te houden met de ander en zorg te dragen voor elkaar. Individuele relaties kunnen leiden tot vriendschappen. De leiding geeft de kinderen de ruimte om vriendschappen aan te gaan en te onderhouden. Er wordt ook ruimte voor gemaakt als er vriendschappen zijn buiten de groep. Kinderen mogen af en toe op visite bij de andere groep. Zo krijgen ze de gelegenheid om met vriendjes en vriendinnetjes van de andere groep te spelen.

Door kinderen hun eigen problemen en conflicten te laten oplossen wordt een kind zelfstandig. Een kind leert zo voor zichzelf op te komen en verantwoordelijkheid te dragen voor zijn acties. Het is belangrijk dat na een conflict getracht wordt het „weer goed te maken“.

Kinderen leren zelf keuzes te maken ten opzichte van het speelgoed dat zij kiezen en met wie zij gaan spelen. De kinderen worden nooit gedwongen iets te doen wat zij niet willen. Wel wordt het kind gestimuleerd om iets wel te doen. Als het kind geen zin heeft om te spelen en het graag de leidsters wil helpen, mag het kind helpen met huishoudelijke taken of organisatorische taken. Dit is vaak een grote verrijking voor het kind.

4.3 Sociale vaardigheden m.b.t. de (hele) groep.

In groepsverband leren kinderen te wachten op hun beurt en rekening te houden met elkaar. Belangrijk is „samen spelen, samen delen“. Dit wordt uitgelegd aan de kinderen en het goede voorbeeld wordt gegeven.

Er wordt de tijd genomen om met de hele groep aan tafel te gaan zitten en samen de dag te openen, een activiteit te doen, feestjes te vieren etc... Hierin wordt de hele groep kinderen betrokken en krijgen de kinderen de gelegenheid samen dingen te doen, elkaar te helpen en elkaar te leren kennen. Zo leren de grotere kinderen rekening te houden met de kleinere kinderen en krijgen de kleinste kinderen prikkels die hun band met de andere kinderen vergroot. Wij laten de kinderen ons helpen met het opruimen van het speelgoed op de groep. Niet alle kinderen kunnen dit even goed, maar door allemaal te helpen, leren de kinderen van elkaar wat opruimen is. We proberen ze te stimuleren door kleine taakjes te geven. Zoals: "Zet deze auto maar in de kast, leg de pop maar in de bedjes" enz.

Het is dan ook belangrijk dat de kinderen met het opruimen elkaar gaan helpen, ook als ze met bepaald speelgoed niet hebben gespeeld. De leidsters leggen uit aan de kinderen dat nog niet alle kinderen alles kunnen en dat hun hulp door hen gewaardeerd wordt.

4.4. Sociale vaardigheden m.b.t. volwassenen

De kinderen ontwikkelen ook een relatie met de leidsters en krijgen zo de mogelijkheid om hun sociale vaardigheden m.b.t. volwassenen te ontwikkelen. De leidster gaat een relatie aan waarin het kind zich vertrouwd en veilig voelt. Het kind krijgt zo het gevoel gewaardeerd te worden en durft met zijn of haar problemen bij de leidster te komen. Ook leren de kinderen zo omgaan met regels en afspraken die gemaakt worden.

Wij vertellen het kind dat als een van ons als leidster met een ouder staat te praten, ze niet mogen storen, maar even met hun vraag of verhaal naar de andere leidster toe moet gaan of even moet wachten.

Hoofdstuk 5. Waarden en normen „cultuur“

5.1 Inleiding

Kinderen moeten de kans krijgen om zich de waarden en normen, de „cultuur“ eigen te maken van de samenleving waarvan zij deel uitmaken. Waarden en normen staan sterk onder invloed van de cultuur en tijd. Door opvoeding, onderwijs en geloof of levensbeschouwing van mens tot mens en van generatie tot generatie worden waarden en normen doorgegeven.

Naast de waarden en normen die kinderen van huis uit meekrijgen, komen ze in aanraking met de waarden en normen van de kinderopvang. Die zullen hier en daar afwijken van wat ze thuis gewend zijn. Zolang duidelijk is waar welke normen en waarden gelden en waarom, is dit voor kinderen niet verwarrend. In onze multiculturele samenleving kan het voor kinderen een verrijking zijn in aanraking te komen met verschillende normen en waarden.

Hieronder wordt beschreven hoe er binnen de locatie(s) van Mops wordt omgegaan met waarden en normen.

5.2 Morele waarde

Morele waarden zijn waarden die blijken uit gedrag bij handelingen. Het zijn kwaliteiten waarop we ons richten voor een goede en gelukkige samenleving. Morele waarden breng je bij door het kind deel te laten nemen aan het leven: door zelf dingen te laten doen is het in staat moreel te handelen. Kinderen leren dit door samen met anderen activiteiten en ervaringen op te doen, kinderen mee te laten doen in de menselijke maatschappij.

Een kind tot ongeveer drie jaar krijgt door zelf dingen te doen zelfvertrouwen, invoelend vermogen en beheersheid. Dit heeft een kind nodig om zichzelf te ontwikkelen tot een persoon met een eigen identiteit.

De leidsters springen hierop in door in hun handelen te doen of het kind alles al kan. We helpen de kinderen met allerlei handelingen maar laten het zoveel mogelijk meewerken. Intussen praten ze met het kind hoe je een bepaalde handeling doet en wat het kind aan zijn handelen moet veranderen om het zelf te kunnen doen. Zij geven de kinderen aanwijzingen en correcties bij het handelen om de morele waarden aan een kind over te brengen.

Deze situatie worden gecreëerd doordat de leidsters zelf goede gewoontes laten zien en ieder kind liefde en aandacht geven, maar ook door structuur en regelmaat aan te bieden en te reageren op handelingen die kinderen verrichten.

Ook leer je morele waarden aan door kinderen zelf activiteiten of handelingen te laten kiezen. Dit wordt aangeboden d.m.v. het aanbieden van meerdere activiteiten op een bepaald tijdstip en de kinderen zelf een keuze te laten maken welke activiteit of handeling ze willen gaan doen. Dit is een extra kans om zich te ontwikkelen tot een persoon met een eigen identiteit.

5.3 Ruimte geven en grenzen stellen.

Door middel van belonen wordt zoveel mogelijk het positieve gedrag van de kinderen benadrukt. Dit gebeurt bijvoorbeeld als een kind netjes eet, als de kinderen lief spelen en/of als de kinderen helpen met opruimen.

Een kind moet leren om op een adequate wijze uiting te geven aan zijn/haar emoties. Alle emoties worden geaccepteerd, maar niet alle uitingsvormen of gedragingen.

Corrigeren van het gedrag moet een gevolg van een handeling zijn. Als een kind niet luistert naar de regels, terwijl deze al meerdere malen zijn uitgelegd, dan wordt er door een leidster ingegrepen.

"Het kind wordt even apart gezet op een stoel en wordt verteld waarom dit gedrag niet kan. Wij leggen uit waarom dit gedrag niet kan en wat wij ervan vinden."

Op deze manier raakt het kind bewust van zijn gedrag en waarom het niet acceptabel is. Ook krijgt het kind het besef dat zijn/haar gedrag voor anderen niet leuk is. Na de uitleg/correctie volgt wel altijd een goedmaking.

De leidster vraagt aan het kind of het weer fijn kan spelen, zonder de regels te overtreden of laat het kind sorry zeggen tegen degene die hij pijn gedaan heeft.

Wanneer een kind niet door heeft dat het iets fout doet, wordt kort uitgelegd waarom dat gedrag niet kan. Het kind wordt afgeleid en krijgt een andere taak te doen.

Een andere manier van corrigeren is de toon van het praten, stemverheffing en het kind aankijken. Deze vorm werkt goed bij kinderen die de grenzen aan het verkennen zijn. Zij kijken veel naar de leidsters en de leidster kan met haar stem en gezichtuitdrukking aangeven of iets goed is of dat iets niet mag.

De leidster die een kind heeft gestraft is ook degene die zorgt dat het weer goed gemaakt wordt, dit is om het kind duidelijkheid te geven en de straf met een positief resultaat af te ronden.

Hoofdstuk 6. Kinderopvangaspecten: de groep en het kind

6.1 Inleiding

Mops Gaasperplas bestaat uit 2 locaties, te weten Leksmondplein en Leerdamhof.

Op het Leksmondplein zijn 3 groepen aanwezig waar opvang wordt geboden aan baby's en dreumessen. De locatie Leerdamhof heeft 1 groep en is speciaal ingericht voor de peuters. Door haar omvang is deze locatie ideaal geschikt voor de wat grotere kinderen (2,5 tot 4 jaar).

Op elke groep staan altijd vaste leidsters, ook wordt altijd gewerkt met voldoende personeel. In de vakantietijden kan het voorkomen dat er groepen worden samengevoegd om zo gezamenlijk activiteiten te kunnen gaan doen en ook om de kinderen alvast kennis te laten maken met de andere groep. Dit bevordert ook de overgang naar een nieuwe groep toe. Mops Gaasperplas werkt alleen met horizontale groepen, de leeftijdfases liggen hier dicht bij elkaar. Wij zijn van mening dat deze leeftijdsopbouw rust geeft en de leeftijdsgerichte uitdaging biedt waar kinderen behoefte aan hebben. De baby's gaan na de leeftijd van ongeveer 1 jaar over naar de dreumes groep, na de leeftijd 2,5 gaat de dreumes over naar de peuter groep. De kinderen zijn dan ook al bekend met de leidsters van de andere groep en zien ook zo nu en dan de peuters van de Leerdamhof. Op deze manier zijn alle kinderen altijd vertrouwd op elke locatie.

6.2 Leksmondplein.

Het Leksmondplein bestaat uit verschillende ruimtes met elk hun eigen functie. Zo is er voor de baby's een aparte slaapkamer, bevinden er zich 2 verschoonruimtes en is er een grootte gezamenlijke hal. Via de achterkant van de locatie komt men bij de buitenspeelplaats met eigen zandbak uit, hier spelen de kinderen buiten.

6.3 Leerdamhof.

Op het Leerdamhof is het kantoor aanwezig in hetzelfde gebouw als de groep. Er is altijd personeel aanwezig op kantoor, dit personeel fungeert als achterwachtregeling voor deze locatie. Bij de peutergroep is er bewust voor gekozen om geen aparte slaapruijme meer te hebben. Sommige (jongere) peuters rusten tussen de middag nog, andere (oudere) peuters niet meer. Wij hebben ervoor gekozen om in een deel van de ruimte stretchers neer te zetten voor de kinderen die rusten. De kinderen die dit niet doen gaan aan tafel een spelletje met de leidster(s) doen die niet bij de kinderen zijn die rusten. Op deze manier leren kinderen rekening met elkaar te houden en kunnen ze zich evengoed op hun eigen tempo ontwikkelen. Mocht er zich de situatie voordoen dat de kinderen die gaan slapen niet rustig kunnen slapen omdat er lawaai, of overlast is van de niet slapende kinderen dan zullen de niet slapende kinderen naar het Leksmondplein gebracht worden opdat zij hier dan wel vrijuit kunnen verblijven zonder overlast voor slapende kinderen te veroorzaken. Als de slapende kinderen weer wakker worden komen de kinderen die niet geslapen hebben weer terug op hun eigen groep.

De ruimte op het Leerdamhof is bijna 2x keer zo groot als de wettelijke norm stelt. De ruimte is ingedeeld in een L-vorm waardoor slapende kinderen volledig uit het oog worden gehaald van de eventueel spelende kinderen.

6.4 Groep.

Elke groep is kindvriendelijk ingericht, heeft zijn eigen indeling en spullen. Tijdens de inrichting is er op de leeftijd van de kindjes gelet. Zo is er de baby groep een veilige kruiphoeck en de oudere kinderen hebben een groot gedeelte van de groep waarin ze vrij kunnen spelen.

In de speelgoedkasten en speelhoeken ligt speelgoed wat ze zelf kunnen pakken en zelf mee aan de gang kunnen gaan.

6.5 Ruimte

Elk ruimte heeft zijn eigen regels. Elk kind leert vanaf het begin de regels en bepaalde functie van de ruimtes kennen. Dit doen wij door goed aan te geven aan de kinderen waar bepaalde activiteiten gedaan mogen worden en waar ze rustig moeten zijn. Met de indeling van deze ruimtes wordt ingesprongen op de behoeftes van de kinderen. Zo krijgen de kinderen genoeg rust, ruimte om zich uit te leven en regelmaat om zich goed te kunnen ontwikkelen.

6.6 Het kind

Het stimuleren van een kind binnen de groep gebeurt spelenderwijs. Dit doen we door de kleintjes bij verschillende activiteiten zoals zingen en voorlezen te betrekken.

"Met voorlezen gaan we bij de kinderen op het kleed zitten. De kinderen kunnen zo bij ons op schoot en naast ons komen zitten, zodat ze de plaatjes in het boek goed kunnen zien."

De grotere kinderen worden gestimuleerd door op allerlei ontwikkelingsgebieden activiteiten aan te bieden en bij het uitvoeren van de activiteiten het kind te stimuleren door zelf mee te doen en zelf enthousiast te zijn over de activiteit. De kinderen op de groep krijgen duidelijkheid over wat wel en wat niet kan. Dit door een goede wisselwerking te hebben tussen de leidsters en de kinderen en duidelijke regels op de groep te hebben die bij de kinderen en leidsters bekend zijn.

"Doordat de ruimte is ingedeeld in een L-vorm kunnen de kinderen vaak verdeeld worden in groepen welke verschillende activiteiten gaan doen. Willen kinderen knutselen zitten ze bij groep A willen ze spelen of lezen dan zitten ze bijvoorbeeld in groep B. Zo leren kinderen zelf te kiezen en worden ze door de leidsters begeleidt in het uitvoeren van de activiteit."

Hoofdstuk 7. Kinderopvangaspecten: wennen, zorgen en problemen.

7. 1 Inleiding

Op de kinderopvang komen nieuwe kinderen binnen en verlaten kinderen de kinderopvang om naar de basis school te gaan . Elk kind is weer anders en heeft andere ervaringen. Ieder kind is uniek en maakt zijn eigen ontwikkeling door. Elk kind gaat weer anders met een bepaalde ervaring om en uit zijn gevoelens op een andere manier. Daar wordt op ingesprongen door elk kind als een persoon te zien en op de eigen ontwikkeling van het kind in te springen.

7.2. Wennen

Een baby hecht zich in eerste instantie aan de ouder/verzorger. De kring om de baby heen wordt steeds groter.

Om zich op de kinderopvang te kunnen hechten aan de andere kinderen en volwassenen moet het zich bij ons thuis voelen. Daarom is het belangrijk dat een kind de kans krijgt geleidelijk te wennen aan de nieuwe situatie. Ouders, het kind en de leidsters moeten elkaar eerst leren kennen en het kind moet nog vertrouwd raken met de omgeving.

"Kinderen die voor de eerste keer komen wennen nemen we bij ons en geven wij de tijd om samen met ons de groep om hun heen te ervaren."

Als kinderen in het begin op de kinderopvang zijn is het vertrouwd als ze iets van thuis meenemen. Dit kan een steun zijn voor als het kind verdrietig of onzeker is en het geeft een kind een veilig gevoel, dit kan een knuffel of speeltje zijn.

7.3 Zorgen en problemen

Wij zijn ons er terdege van bewust dat wij een grote invloed hebben op en medeverantwoordelijk zijn voor het welzijn en de opvoeding van het kind. Door het kind goed te observeren kunnen we tijdig problemen signaleren. Deze bespreken we met elkaar in het werkoverleg tijdens de kindbesprekingen.

"Tijdens het werkoverleg houden we kindbesprekingen waar we problemen die er zijn met kinderen, bespreken. Hierover worden ervaringen uitgewisseld en afspraken over gemaakt, zodat problemen op tijd gesignaleerd en verholpen worden."

Afhankelijk van het probleem wordt bekeken of het op de groep opgelost kan worden of dat het via een gesprek met de ouders moet worden opgelost. Het kan ook zijn dat samen met de ouders hulp wordt ingeroepen van een externe deskundige. Omdat het belangrijk is dat er een goed overleg is tussen de ouders en leidster van de kinderopvang, zijn er een aantal standaard oudergesprekken ingevoerd die om de zoveel tijd plaatsvinden. Deze oudergesprekken bestaan uit informele oudergesprekken en formele oudergesprekken. Met informele oudergesprekken worden de gesprekken bedoeld die er zijn met de ouders als de kinderen gebracht en gehaald worden. Hierin wisselen de leidsters en de ouders van de kinderen informatie uit over de kinderen. Dit contact heeft een formeel doel, uitwisselen van gegevens, maar ook een informeel doel: ouders, leidsters en kinderen moeten zich bij elkaar op hun gemak voelen.

De formele oudergesprekken vinden op een afgesproken tijdstip plaats en worden gevoerd met de leidinggevende of met de mentor van het kind. Elk kind heeft een eigen leidster die de ontwikkeling van het kind bijhoudt. In een formeel gesprek worden zaken besproken die je niet even tussendoor met elkaar kunt bespreken. In de oudergesprekken wordt er naar de ontwikkeling van het kind gekeken (in vergelijking met thuis).

De formele gesprekken bestaan uit:

- intakegesprek
- ontwikkelingsgesprekken
- overgangsgesprekken

Per gesprek zijn er verschillende onderdelen die naar voren komen. Deze onderwerpen staan vast en zijn van tevoren bekend. Ouders krijgen voor een formeel gesprek een formulier mee, waarop zij hun ervaring op het gebied van de ontwikkeling van het kind kunnen invullen. Zo kan er tijdens een formeel gesprek van twee kanten bekeken worden hoe de ontwikkeling van het kind verloopt.

Afsluiting

Dit pedagogisch beleid geeft inzicht in de visie waar we mee werken. Het heeft de leidsters aan het denken gezet over hun eigen visie en de visie waar er binnen de kinderdagverblijven mee gewerkt wordt. Het leidt tot een bewustere manier van werken

Naast dit pedagogisch beleid is er een werkinstructie gemaakt, waarin te lezen is hoe er wordt gewerkt binnen Mops kinderopvang.

Nu dit pedagogisch beleid af is, betekent niet dat er geen veranderingen kunnen plaatsvinden in het werken met de kinderen. Leidsters zullen bewust blijven nadenken en eventuele veranderingen die opgemerkt of aangekaart worden serieus nemen en met z□n allen bekijken wat er mee gaat gebeuren. Als dit invloed heeft op de visie, wordt het pedagogisch beleid op nieuw bekeken en eventuele veranderingen in het pedagogisch beleid ingevoerd. Zo blijft iedereen bezig met het vormen van een zo goed mogelijke visie/situatie waar de kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en zichzelf kunnen zijn.